

European Social Fund in Bulgaria – guideline for more effective implementation of policy for Human capital development

Европейският социален фонд в България – насоки за по-ефективно изпълнение на политиките по развитие на човешкия капитал

Atanaska Teneva¹

Атанаска Тенева¹

Abstract: The article analyzes the implementation of Operational Programme “Human Resources Development”, which in Bulgaria is the largest operational programme funded by European Social Fund. The author presents opportunities for more effective management for implementation of policy for human resource development through the programme.

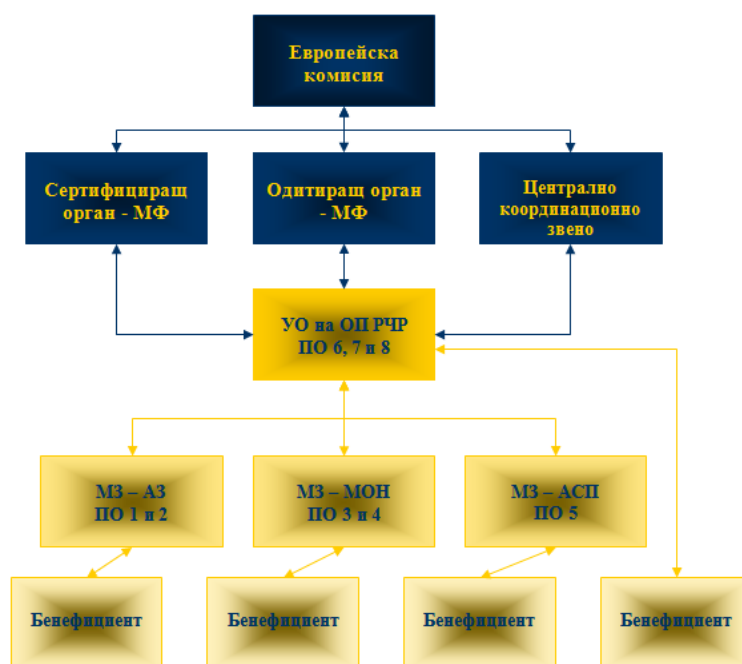
Keywords – European Social Fund, Operational Programme “Human Resource Development”, EU Fund management

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” финансираше различни политики по изграждане на човешкия капитал в Република България. В средата на програмния период е уместно да се направи анализ за възможностите за по-ефективно използване на предоставените ни за управление средства.

Структура на управление на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” е показана на фигура 1.

Изминават четири години от пълноправното членство на Република България в Европейския съюз. За това време Европейския социален фонд през

¹Тенева Атанаска, гл.ас., доктор, Университет по хранителни технологии, гр. Пловдив

Фигура 1, Структура на управление на ОП „Развитие на човешките ресурси”

Управляващ орган на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” е определена Главна дирекция "Европейски фондове, международни програми и проекти" в Министерството на труда и социалната политика. Това е и органът, който съгласно европейските регламенти, отговаря пряко за ефективното и ефикасното управление и изпълнение на оперативната програма.

Същевременно за да изпълни успешно целите на програмата, Управляващият орган има възможност да делегира част от своите функции на т.нар. междинни звена, които имат много по-ограничени правомощия (само в рамките на делегираните им).

Управляващият орган на ОП „Развитие на човешките ресурси” работи с три междинни звена, съгласно подписани междуинституционални споразумения за делегиране на правомощия по изпълнението на ОП РЧР:

- Агенция по заетостта - която има функции на междинно звено по приоритетна ос 1 и приоритетна ос 2;
- Министерство на образованието, младежта и науката за приоритетни оси 3 и 4;
- Агенция за социално подпомагане - за приоритетна ос 5.

По данни от Годишния доклад за усвояване средствата от Европейския съюз в Република България за 2011 г. на парламентарната Комисия по европейските въпроси и контрол на европейските фондове, относно физическия напредък в трите направления на действие на Програмата - най-общо: пазар на труда, образование и обучение и социално включване, се отбелязва следното:

В областта на пазара на труда броят на безработните лица, включени в заетост след участие в обучение, финансирано от ОП, се е увеличил 5 пъти, спрямо 2010 г.

По отношение на образованието и обучението се наблюдава равномерно изпълнение на индикаторите по отделните области на интервенция. Спрямо 2010 г., в мерки за повишаване на квалификацията са включени два пъти повече преподаватели.

Силен напредък се наблюдава и по отношение на лицата, включени в мерки, насочени към докторантите, постдокторантите, специализантите и младите учени, студентите и учениците.

В областта на социалното включване, три пъти е увеличен броят на лицата, започнали работа в сектора на социалната икономика и два пъти – лицата, ползващи социални услуги в общността.

Разгърнати са дейностите по реинтеграция на лица, настанени в специализирани институции, като се наблюдава постоянен темп на създаване на нови и подкрепени съществуващи форми на социални услуги.

По данни на УО значително е увеличен броят на лицата, преминали от сектора на социалната икономика към реалния пазар на труда, вследствие на предоставени интегрирани социални услуги и др.

Към настоящия момент, съгласно данни от Годишния доклад за усвояването на средствата от европейския съюз в Република България за 2009 г. и на публичния модул на Информационната система за управление и наблюдение (ИСУН) на средствата от Европейския съюз (таблица 1), могат да се направят следните основни заключения:

1. изпълнението на оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” върви добре спрямо останалите оперативни програми, като не съществува риск от загуба на средства. Това веднага води до заключението, че мерките и схемите, които са разработени от управляващия орган за изпълнение целите на програмата, са работещи.

2. изпълнението по отделните оси на програмата не върви равномерно, като най-слабо е това при седма приоритетна ос – транснационално и междурегионално сътрудничество;

3. огромен дисбаланс между договорени и реално изплатени суми има в шеста приоритетна ос – повишаване ефективността на институциите на пазара на труда, социалните и здравните услуги, което води или до неуспешно изпълнение на проекти, или до неуспешно програмиране, за да се блокира финансов ресурс в подобен мащаб. Управляващият орган на ОПРЧР следва на насочи своите усилия именно към преодоляване на подобни негативни тенденции, още преди те да деформират, а в последствие – е възможно и да компрометират цялостното изпълнение на програмата.

Общият извод е, че съществуват почти неограничени възможности за развитие и инвестиране в човешкия капитал, предоставяни от програмите, финансирани от Структурните и Кохезионния фондове в България. Основното условие, което към настоящия момент обаче в голяма степен затруднява изпълнението им, е промяната в стереотипа на мислене на работодателите – налагането и изпълнението на дейности на проектен принцип.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Оперативна програма Човешки ресурси 2007-2013, Септември 2007
- [2] Годишния доклад за усвояването на средствата от европейския съюз в Република България за 2009
- [3] Междинен доклад за усвояването на средствата от европейския съюз в Република България за юли 2010

KSI Transactions on KNOWLEDGE SOCIETY

Таблица 1, Степен на изпълнение на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, до края на 2009 г., Източник: ИСУН

Приоритетни оси/Програма	Бюджет: европейско финансиране	Бюджет: национално финансиране	Общ бюджет (европейски и национални средства)	Разплатени средства от УО през 2009г.	Разплатени средства от УО: от 2007г. до края на 2009г.	Очакван размер на плащанията от УО: от 2007г. до 30.06.2010г.	Бр. сключени договори през 2009г.	Бр. сключени договори: от 2007г. до края на 2009г.	Стойност на сключените договори през 2009г.	Стойност на сключените договори: от 2007г. до края на 2009г.	Индикативен бр. на сключените договори: от 2007г. до 30.06.2010г.	Индикативна стойност на сключените договори: от 2007г. до 30.06.2010г.	Бр. приключили процедури през 2009г.	Бр. приключили процедури: от 2007г. до края на 2009г.	Бр. текущи процедури	Бр. планирани процедури за стартиране: 01.01.2010г.-30.06.2010г.
ПО 1	216 675 719	38 236 892	254 912 611	623 857	623 857	8 844 071	6	6	18 039 453	18 039 453	19	184 209 314	0	0	6	2
ПО 2	185 722 045	32 774 478	218 496 523	2 690 777	3 570 372	13 729 031	134	315	47 703 481	56 980 427	347	118 246 488	0	0	13	0
ПО 3	206 357 828	36 416 087	242 773 915	7 254 609	8 004 505	27 803 003	74	160	6 653 218	41 661 888	161	44 218 347	0	0	8	2
ПО 4	165 086 262	29 132 870	194 219 132	9 860 868	11 328 576	22 674 391	148	465	10 560 994	40 774 151	626	59 691 151	0	0	8	3
ПО 5	144 450 479	25 491 261	169 941 740	12 396 546	13 319 333	23 966 095	234	346	29 880 249	40 703 705	568	71 259 319	0	0	10	1
ПО 6	51 589 457	9 104 022	60 693 479	961 933	961 933	9 115 686	7	7	32 413 042	32 413 042	9	36 759 023	0	0	8	6
ПО 7	20 635 783	3 641 609	24 277 392	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ПО 8	41 271 566	7 283 217	48 554 783	1 946 495	2 031 109	7 795 220	2	10	18 257 885	39 443 197	10	39 443 197	0	0	6	0
ОП	1 031 789 139	182 080 436	1 213 869 575	35 735 085	39 839 685	113 927 497	605	1 309	163 508 322	270 015 863	1 740	553 826 839	0	0	59	14